Sveriges advokatsamfund

Stockholm den 30 oktober 2026

R-2026/1577

Till Justitiedepartementet
Dnr 2023/01911
Dnr 2026/01273

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 30 juni 2026 beretts tillfälle att yttra sig över Polismyndighetens hemställningar om ändring i 4 kap. 5 och 10 §§ lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete.

Sammanfattning

Föreslagna förändringar i lagen om internationellt polisiärt samarbete (LIPS) har till syfte att effektivisera gränsöverskridande samarbete för bekämpning av brott.

Advokatsamfundet har, som tidigare framförts i flera remissyttranden, inte någon erinran mot en sådan effektivisering. Det är dock av vikt att ändringar i möjligheten till gränsöverskridande samarbete genomförs utan att enskildas rättssäkerhet begränsas. Det är också av vikt att lämpliga kontrollmekanismer finns att tillgå.

Med bakgrund härav har Advokatsamfundet följande synpunkter på föreslagna författningsändringar.

Laboratoriegatan 4, Box 27321, 102 54 Stockholm
Tfn 08-459 03 00, advokatsamfundet.se, info@advokatsamfundet.se

Synpunkter

Ändring i 4 kap. 5 § LIPS

Förslaget innefattar bland annat avskaffande av krav på regeringens medgivande för att Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen ska få begära bistånd från en insatsgrupp från annan stat.

Det kan finnas ett behov av att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen i gränsöverskridande ärenden ska kunna agera med skyndsamhet. Detta behov är emellertid i tillräcklig grad tillgodosett genom den redan befintliga möjligheten i nuvarande reglering (4 kap. 5 § andra stycket LIPS), där det framgår att bistånd i brådskande fall kan begäras utan regeringens medgivande i förväg.

Det kan ifrågasättas om den föreslagna ändringen, baserat på ett behov av effektivitet och snabbhet, är proportionerlig i förhållande till den kontrollmekanism som regeringens godkännande utgör.

Att generellt överlåta beslut om att begära bistånd av annan stat från regeringsnivå till myndighetsnivå innebär också en ökad risk att bistånd beslutas om, och kanske även initieras, som i efterhand visar sig ha oönskade negativa effekter för exempelvis utrikespolitiska eller säkerhetspolitiska intressen.

Med beaktande av ovanstående avstyrker Advokatsamfundet förslaget i denna del.

Ändring i 4 kap. 10 § LIPS

4 kap. 10 § LIPS ger i nuvarande lydelse utländska tjänstemän polisiära befogenheter i viss utsträckning. Föreslagen lydelse innebär en utökning till att även omfatta befogenheter enligt lagen (2023:474) om polisiära befogenheter i gränsnära områden.

Advokatsamfundet har i tidigare remissyttranden pekat på vissa risker som föreligger vid överlåtande av befogenheter till utländska tjänstemän, såsom att de enskilda tjänstemännen inte står under direkt tillsyn av Justitieombudsmannen och Justitiekanslern. Advokatsamfundet vidhåller dessa synpunkter, som gör sig gällande även i förhållande till nu föreslagen utökning av befogenheter för utländska tjänstemän.

Advokatsamfundet har i övrigt inget att invända mot förslaget till ändring i 4 kap. 10 § LIPS.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander